

Sessions didàctiques a l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès. La Biblioteca Popular del Vendrell

L'Arxiu Comarcal del Baix Penedès organitza una activitat al voltant de la Biblioteca Popular del Vendrell per a alumnes d'Educació Secundària. La primera part és una introducció a través de la visualització del vídeo "Un dia a l'arxiu" produït pel Departament de Cultura, que presenta l'arxiu i les seves funcions. Com a tancament d'aquesta part teòrica es projecta un àudiovisual, elaborat per l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès i TV el Vendrell, en el qual, d'una forma amena i breu, es presenta la construcció i els primers anys de la Biblioteca Popular del Vendrell. La darrera part de l'activitat és la visita a l'arxiu. Durant el recorregut per les instal·lacions, es mostren diferents tipus de fonts documentals, en funció dels interessos i demandes de cada centre se n'escullen uns o altres. Aquesta activitat permet conèixer les funcions i l'activitat que es porta a terme des d'un arxiu comarcal. Tanmateix, els alumnes i els grups interessats en l'activitat podran descobrir com es realitza una recerca històrica mitjançant l'estudi de la font primària. En aquest cas, es tracta de la història de la Biblioteca Popular del Vendrell que ha conservat el seu fons documental i això que ha permès conèixer amb detall el seu procés de construcció i l'activitat de la institució.

Què cal saber abans de fer l'activitat?

- Tenir idea de la ubicació de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- Saber on està situada la Biblioteca Popular del Vendrell.
- Tenir idea de com funciona un arxiu.
- Conèixer la figura de l'arxiver.
- Tenir idea del que és una font documental.
- Haver explicat que actualment totes les accions humanes generen documents i que el conjunt d'aquesta informació va a dipositar-se a l'arxiu.
- Conèixer la importància de les fonts documentals.

Objectius didàctics

- Visitar les instal·lacions de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- Entendre les funcions d'un arxiu comarcal, com a garant de la conservació de documents antics.
- Conèixer els diferents tipus de documents que es guarden en aquest arxiu.
- Relacionar les diferents dependències amb la funció que tenen.
- Valorar la importància de conservar els documents, font de coneixement de la història.
- Descobrir el valor i el potencial del fons documental com a testimoni del passat.
- Seleccionar, analitzar i interpretar informació històrica de fonts directes i indirectes.
- Participar de manera activa, reflexiva i crítica en interaccions comunicatives de diferent forma.

- Conèixer la utilitat de les fonts documentals per al coneixement del territori.
- Comprovar els canvis que s'han esdevingut al llarg del temps en qüestions d'urbanisme, costums, professions, etc..
- Aprendre a valorar i respectar el patrimoni documental propi i col·lectiu.
- Avaluar la tasca dels arxivers i les possibilitats analítiques i interpretatives que proporcionen els documents.
- Explicar el concepte del treball de recerca destacant-ne el seu aspecte creatiu.

Conceptes

- L'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- La Biblioteca Popular del Vendrell.
- La Mancomunitat de Catalunya i la seva obra.
- El fons documental: administratiu i històric.
- Tipus de fonts: primàries i secundàries.
- Tipus de documents: textuais, gràfics, audiovisuals, etc.
- Funcions de l'arxiu: classificar els documents, ordenar-los i catalogar-los per a fer-los accessibles. Conservar-los en unes determinades condicions per garantir que es preservaran per a les generacions futures. Donar-los a conèixer en exposicions, per mitjà d'internet i de la premsa, en publicacions diverses, en visites escolars i universitàries, etc. Promoure i facilitar la recerca històrica de tot tipus.
- Influència de la situació política en la vida quotidiana.

Competències bàsiques

Àmbit social

Dimensió històrica

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica.
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat.
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals.
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.

Dimensió geogràfica

- Analitzar diferents models d'organització política, econòmica i territorial, i les desigualtats que generen, per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació.

Dimensió cultural i artística

- Analitzar les manifestacions culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat.
- Valorar el patrimoni cultural com a herència rebuda del passat, per defensar-ne la conservació i afavorir que les generacions futures se l'apropriïn.
- Valorar les expressions culturals pròpies, per afavorir la construcció de la identitat personal dins d'un món global i divers.

Dimensió ciutadana

- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.

Àmbit de cultura i valors

Dimensió interpersonal

- Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.

Dimensió sociocultural

- Comprendre i valorar el nostre món a partir de les arrels culturals que l'han configurat.
- Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís i democràtiques.

Continguts

- Introducció a partir de la projecció d'un power point sobre les funcions d'un arxiu.
- Obtenció d'informació a partir del visionat d'un vídeo sobre la Biblioteca Popular del Vendrell.
- Seguiment d'una visita per les instal·lacions de l'Arxiu per conèixer les diferents sales i la seva funció.
- Observació de documentació municipal i de documentació patrimonial a fi de conèixer els diferents fons documentals que conserva l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- Observació de fotografies, plànols, gràfics, etc a fi de conèixer la seva potencialitat com a fons documentals.
- Deducció i diferenciació de les fons documentals primàries i les fons documentals secundàries.
- Realització de treballs d'indagació històrica -individuals o en grup- que comportin la recerca, obtenció i selecció d'informació a partir de fons diverses.

Activitats d'aprenentatge

Les activitats s'adequaran en cada cas al nivell educatiu en funció de les necessitats del grup escolar i dels interessos dels docents. A tall d'exemple us proposem aquestes activitats:

- Captació de preconceptes dels alumnes a partir d'una xerrada.
- Introducció sobre què és un arxiu i les seves funcions mitjançant una projecció d'un vídeo.
- Visionat d'un vídeo sobre la Biblioteca Popular de Vendrell.
- Recorregut guiat per les dependències de l'arxiu.
- Mostra de diferents tipus de documents: pergamins, plànols, fotografies aèries, protocols notarials, etc. En funció dels interessos i demandes de cada centre se n'escullen uns o altres.
- Observació i consulta de fonts documentals sobre la Biblioteca Popular del Vendrell.
- Comparació de dades de diferents èpoques.
- Formulació d'hipòtesis.
- Posta en comú.

Dades de contacte

Arxiu Comarcal del Baix Penedès
Adreça: Camí del Tomoví, 30. 43700 El Vendrell.
Telèfon: 977.66.73.96
Pàgina web: <http://cultura.gencat.cat/arxius/acbp>
Adreça electrònica : acbaixpenedes.cultura@gencat.cat
Contacte: Nativitat Castejón
Horaris: Hivern (octubre/maig), 9 a 14h. Tardes de 15.30 a 19.30h.
Estiu (juny/setembre) 8-15h.